

UVOD

Problematika ove knjige se odnosi na razmatranje ključnih koncepata i metode savremene međunarodne ekonomike i poslovanja. Ilustracije se odnose, prvenstveno, na aplikacije tih koncepata i metoda u savremenoj svetskoj privredi.

Međunarodna ekonomika koristi osnovne metode ekonomske analize kao i ostale oblasti ekonomske nauke, jer su motivi i ponašanje individua i firmi u međunarodnoj ekonomskoj aktivnosti, u principu, isti kao u poslovnim transakcijama na teritoriji jedne države. Ali međunarodna ekonomika uključuje i druga pitanja i drugačije probleme, koji proističu iz činjenice da se međunarodne ekonomske transakcije odvijaju između nezavisnih, suverenih država. Novija, posebno važna, problematika međunarodne ekonomike se odnosi na transnacionalizaciju i globalizaciju međunarodnog poslovanja.

Zbog toga sužavanje problematike međunarodnih ekonomskih odnosa i poslovanja na spoljnu trgovinu nije adekvatno savremenom razdoblju razvoja. Pored međunarodne trgovine robama i uslugama međunarodna ekonomika se bavi i međunarodnim kretanjem faktora, međunarodnim finansijskim tokovima, transnacionalizacijom i globalizacijom poslovne aktivnosti... što joj znatno menja sadržaj izučavanja u odnosu na klasični pristup u ekonomici spoljne trgovine. Često se, kao ilustracija, citira podatak da je dnevni promet na deviznim tržištima širom sveta od 1,5 bil. \$ (april 1998), bio stotinama puta iznad odgovarajućeg obima trgovine robama i uslugama (Frankel, 2000).

S obzirom na namenu ove knjige da bude udžbenik za studente na četvrtoj godini studija Fakulteta za poslovne studije i drugoj godini Poslovne škole *Megatrend*, *Megatrend* Univerziteta primenjenih nauka, obrađene su teme iz međunarodne ekonomike i poslovanja koje student koji studira poslovne studije treba da

savlada na osnovnom fakultetskom nivou. Pri tome se posebno imalo u vidu ono što studenti poslovnih studija u svetu izučavaju u okviru sličnih nastavnih disciplina. Takođe, vođeno je računa da se izložena materija ne preklapa sa materijom ostalih nastavnih disciplina koje se bave međunarodnom ekonomskom problematikom (Ekonomске integracije i trgovinski blokovi, Međunarodno bankarstvo, Međunarodno poslovno pravo, Poslovno pravo EU, Međunarodne poslovne finansije...) na Fakultetu za poslovne studije i Poslovnoj školi *Megatrend*.

Oko naziva moramo da napomenemo sledeće. U ekonomskoj nauci na našim prostorima koriste se različiti nazivi za nastavne discipline koje se bave ovom problematikom. Termin ekonomija u srpskom jeziku ima isto značenje kao i reč privreda. Kod nas se često koristi i kao sinonim za samu ekonomsku nauku. Smatramo da treba u vidu imati izvornu razliku: *economics* – ekonomska nauka i *economy* – privreda u najširem značenju. Za ekonomsku nauku i predmet njenog istraživanja treba koristiti različite termine, a termin ekonomika za nauku koja se bavi izučavanjem ekonomije, odnosno privrede, na različitim nivoima i u različitim oblastima. Uostalom, u postojećem nazivu predmeta *Ekonomika spoljne trgovine* ta razlika je na adekvatan način obuhvaćena.

Prof. dr S. Kotlica je autor glave 1, 2, 3, 4, 5, 6 (osim delova sa naslovom Evolucija teorija multinacionalnih kompanija, Faze razvoja multinacionalnih kompanija, Organizaciona struktura MNC, Tipovi MNC koje je napisao B. Knežević), 9 i 10. B. Knežević je autor glava 7, 8, 11 i 12.

Želimo da se zahvalimo svima koji su nas pomogli i podržali u našem radu, a posebno recenzentima prof. dr Gojku Rikaloviću i prof. dr Časlavu Ociću.